

● Camera van ... papier ●

Wessel Sijl

'Een, twee, drie, vier, hoedje van papier'. Zo luidt een oud-Hollands kinderliedje, gecomponeerd in een tijd dat de woorden bits en bytes nog niet bestonden. Camera's bestonden al wel: stevige houten of metalen apparaten, met daarin een film of glasplaat.

Nog veel ouder is de camera obscura, zonder lens, maar mét gaatje ... wat we tegenwoordig in modern jargon een pinhole camera noemen - mits er een film, CCD of CMOS in zit. Maar wist je dat, net als het bezongen hoedje van papier, er ook pinhole camera's van papier bestaan? Niet geschikt om te combineren met moderne digitale electronica, maar wel met het aloude kleinbeeldfilmpje. Lees verder.

Het platform DigiFoto heeft al diverse malen aandacht besteed aan pinhole fotografie. En ook in deze tijd met veel digitaal geweld, mag zich dat steeds weer verheugen in belangstelling. Ook aardig om te proberen op een digitale camera, waar de lens is vervangen door een donkere afsluiting met daarin een minuscuul gaatje. Maar wil je echt terug naar de basis, zonder daaraan veel geld te willen besteden, dan zijn er ook heuse bouwplaten waarmee je een pinhole camera van papier kunt maken. Geschikt om te laden met een kleinbeeldfilm, en om echt mee te fotograferen.

Ik noem twee aardige verschijningen: De Dirkon en de Rubikon. Beide hebben hun oorsprong in Midden-Europa, zelfs uit de tijd nog van achter het voormalige IJzeren Gordijn. Maar mede dank zij de permanente aandacht voor pinhole fotografie en de mogelijkheid om de ontwerpen te downloaden van internet, zijn ze actueler en geliefder dan ooit. Verdraaid leuke en bijna niets kostende gadgets. Ze doen het echt, mits zorgvuldig in elkaar gelijmd.

Van beide camera's kan de bouwplaat (een pdf) worden gedownload en geprint. Het is zaak om te printen op stevig

papier (dikte briefkaartkarton, of iets dergelijks, van ca. 200 - 250 gram). En voor een goed resultaat is het te overwegen de achterzijde te beplakken met zwart papier (om lichtdoorlating te voorkomen). Ikzelf heb de bouwplaten geprint op het matte fotopapier van Tecco, van 230 gram. Heel fraai. Een andere optie die ik las op internet, is om de bouwplaat te printen op gewoon papier, en dat samen met

een vel zwart papier aan de achterzijde te lamineren. Dat maakt het behoorlijk stevig. Bij het verlijmen moet dan uiteraard wel lijm worden gebruikt die geschikt is voor plastic. En in plaats van uitknippen met de schaar, kan dan beter een scherp hobbymesje met lineaal worden gebruikt. Dat raad ik - uit eigen ervaring - sowieso aan, dus ook als het uit papier moet worden 'geknipt'; dat werkt preciezer.

Krijg je de smaak te pakken, kijk dan ook eens op Youtube, waarop aardige filmpjes over deze en andere

papieren camera's staan. Ook op de foto community FLICKR is er het nodige over te vinden. Dit filmpje geeft een snelle impressie van het knutselwerk:

<http://www.youtube.com/watch?v=THY0uhMAGps>

En wil je lachen, kijk dan ook eens naar dit animatiefilmpje, waarin de Dirkon en de Rubikon, digihaters als ze zijn, gezamenlijk als soldaten ten strijde trekken en een moderne digitale camera naar de andere wereld helpen:

<http://www.youtube.com/watch?v=DBCY0Im0zS0>

Heel veel knutselplezier!

De **Dirkon** kun je hier downloaden:
http://www.pinhole.cz/en/pinholecameras/dirkon_01.html

De **Rubikon** kan hier worden gedownload:
http://jaroslavjurica.com/files/Rubikon2_EN_2_0_3_6beta.pdf